

План за управување со животната средина и социјалните работи

Под-проект: Замена на улично осветлување со ЕЕ светилки во Општина Пробиштип

Содржина на планот за управување со животната средина и социјалните работи

Дел 1. Општи информации за проектот и локацијата

Дел 2. Информации за животна средина и социјални работи

Дел 3. План со мерки за намалување на влијанијата

Дел 4. План за следење на спроведувањето на мерките

Дел 1. Општи информации за проектот и локацијата

Дел 2. Информации за животната средина и социјалните работи

Назив на под-проектот	Примена на ЕЕ мерки во системот за улично осветлување на Општина Пробиштип и замена на постојните светилки со ЕЕ светилки
Учесник во проектот/ подносител	Општина Пробиштип
Предлог датум за почнување на работите	Период од 7 месеци за замена на светилките, почетокот се очекува во текот на првиот квартал од 2023 година
Технички цртеж/ Спецификации (да се опише статусот на под-проектот, постоечки студии итн.)	1. Физибилити студија за примена на ЕЕ мерки во системот за улично осветлување на Општина Пробиштип изработена во мај 2022 година од страна на компанијата ДООЕЛ – Механотехника Битола, согласно проектната програма дефинирана од клиентот (Општина Пробиштип), во согласност со релевантното законодавство на Република Северна Македонија. Меѓу другите поглавја, Физибилити студијата ги вклучува следните клучни елементи: - Законодавна оценка - Моментална состојба на мрежата за улично осветлување во општината и анализа на потрошувачката на енергија - Анализа на трошоци и придобивки - Техничко решение и спецификации за замена на светилките - Делумна оценка за животната средина - Предмер пресметка за набавки и изведба на работите поврзани со замена на светилките

КРАТОК ОПИС НА ПОД-ПРОЕКТОТ

Природа на проектот: Овој проект произлегува од потребата за подобрување на сегашното јавно улично осветлување во целата Општина Пробиштип. Проектот за замена на системот за јавно осветлување во Општина Пробиштип опфаќа замена на постоечки 1637 светилки со ЛЕД светилки, од кои 919 се од 20W, 464 се од 40W и 254 се од 75W. За сите предвидени светилки ќе има дополнителни резервни во износ од 7% за секој тип. Проектираната потрошувачка на енергија и емисиите на CO₂ по спроведувањето на проектот за замена на улични светилки со ЕЕ LED светилки во целата општина согласно Физибилити студијата се следни:

Вкупна потрошувачка на енергија и емисии на CO ₂ Годишно	Вкупно енергија / CO ₂ емисии годишно (просек во тек на 2018 - 2021)	Вкупно енергија / CO ₂ емисии годишно по спроведувањето на проектот (проценето)	Заштеди годишно (проценето)
Вкупна просечна годишна потрошувачка на енергија од улично осветлување (електрична енергија)	990,438.5 kWч	327,210.05 kWч	663,228.45 kWч

Вкупни просечни годишни емисии на CO ₂ од уличното осветлување (електрична енергија)	707,2 кг	233,63 кг	473,57 кг
---	----------	-----------	-----------

Физичка големина: Уличните светла ќе се заменат во сите населени места во општина Пробиштип, што значи во општинскиот центар Пробиштип и во 29 села. Вкупната површина на општината е 325,6 м²

Големина на местото, локација: Физибилити студијата предлага замена на постојните улични светилки: 1070 стари живини светилки, 470 натриумови и 97 флуоресцентни светилки или вкупно 1637 постојни светилки во целата општина (30 населени места). Со проектот ќе се врши само замена на светилките, додека носечките столбови ќе останат исти.

Сопственост на имотот: Согласно физибилити студијата, околу 60% од столбовите се во сопственост на приватната компанија за снабдување со електрична енергија ЕВН, а остатокот од 40% се во сопственост на општината. Не е потребна писмена согласност при замената на светилките на столбовите на ЕВН.

Постоење тековни работи, планови за проширување и како ќе придонесе за постигнување на нивото на комфор: Уличното осветлување во општината е во согласност со локалните стратешки потреби за безбедно улично осветлување со цел да се зголеми безбедноста на жителите и сообраќајот. Техничкиот предлог е подготвен така што одговора на националните услови во однос на параметрите на уличното осветлување. Во Физибилити студијата е претставено сценарио со јавно-приватно партнерство за идното одржување на системот за улично осветлување; Но, овој концепт во моментот не е прифатлив за Општина Пробиштип. Во иднина, општината ќе управува со реновиралиот систем за јавно осветлување со сопствени капацитети бидејќи таа го одржувала целиот систем и во претходните години.

Опис на главните планирани активности и влијанија на под-проектот: Проектната локација на која ќе се одвиваат проектните активности се наоѓа на целото подрачје на општина Пробиштип, во 29 села и градот Пробиштип. Во текот на проектот се очекуваат минимални негативни локални влијанија врз природата кои истовремено ќе бидат краткорочни. Тие вклучуваат: зголемено ниво на бучава, можни емисии во воздухот поради транспортот, неправилно управување со создадените фракции на отпад, можни емисии до водните реципиенти (лоцирани во близина на проектните локации), како и неусогласеност со националните услови за безбедност и здравје при работа за заедницата и локалното население.

Употребата на транспортна опрема, како и активностите за замена на уличните светилки во периодот на спроведување на проектот ќе придонесат за **краткорочни емисии во воздухот** (прашина и издувни гасови), како и зголемени нивоа на бучава. Проектните локации спаѓаат во подрачја со II ниво за заштита од бучава во 29 села (граничните вредности се 45dBA за ноќно време и 55dBA за дење и вечер) и подрачје од III ниво за заштита од бучава во градот Пробиштип (граничните вредности се 55dBA за ноќно време и 60dBA за дење и вечер) согласно националните стандарди за заштита од бучава (*Закон за заштита од бучава „Службен весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15*). Исто така, поради употребата на надворешна опрема и машини, изведувачот треба да ги почитува условите и стандардите утврдени согласно *Правилникот за поблиски видови на посебните извори на бучава, како и условите кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитуваната бучава и стандардите за заштита од бучава – „Службен весник на РМ“ бр. 142/13*).

Специфични **текови на отпад** ќе се генерираат со реализацијата на активностите за замена на светилките (како што се демонтирани светилки, потенцијални стари оштетени електрични кабли, отпад од пакување итн.). Транспортот и конечното депонирање на создадениот отпад ќе го врши изведувачот со предавање на различните текови на отпад на овластени компании согласно:

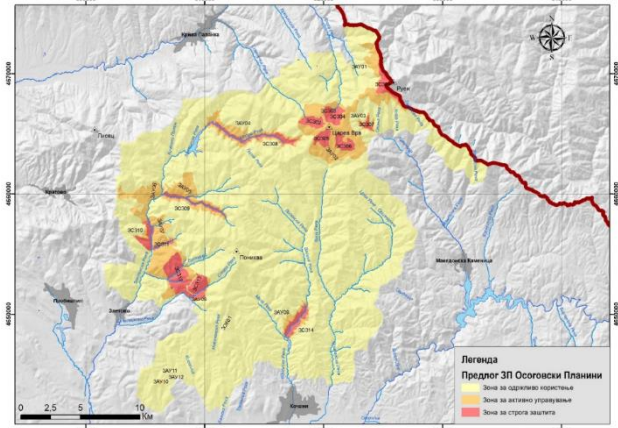
- *Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 176/2021) за демонтираните светилки и оштетените електрични кабли, и*
- *Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 215/2021) за отпадот од пакувањата на новите светилки.*

Изведувачот е должен да потпише договор/и со овластена компанија/и за постапување со овие специфични текови на отпад, како и да обезбеди докази за правилна испорака на ваквите текови на отпад. Видовите на отпад кои припаѓаат на категориите согласно овие два закона не смеат да се мешаат со останат цврст комунален отпад кој се одлага на општинската депонија. Доколку Изведувачот создаде мали количини на цврст комунален отпад (отпад од храна/пијалаци и сл.), истиот може да го одложи во блиските контејнери на локалната заедница или да го предаде на Јавното комунално претпријатие „Никола Карев“ на општина Пробиштип за негово конечно депонирање на општинската депонија „Озрен“.

Согласно *Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/99), Злетовска Река* која е најголемата река што минува низ општината е

категоризирана со квалитет на вода од класа II. За да се спречи евентуално натамошно влошување на квалитетот и статусот на овој воден реципиент, како и помалите неklasифицирани водотеци, забрането е отстранување на било каков вид на отпад создаден во или во близина на коритото на Злетовска Река за време на проектните активности.

Во однос на **зачувувањето на биолошката разновидност**, неодамна прогласеното заштитено подрачје на природата „Заштитен предел Осогово“ (Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V – заштитен предел - „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 277/2020) е распространето во 5 општини меѓу кои и Пробиштип. Согласно Студијата за валоризација на овој заштитен предел, селата Сталковица и Лесново се наоѓаат во границите на заштитеното подрачје, додека селата Злетово и Турско Рудари се во непосреден контакт со пределот. Достапните податоци покажуваат присуство на 3197 различни растителни и животински видови, од кои 180 се национални/регионални ендемски/суб-ендемски/национални заштитени видови, 304 се ретки видови и над 179 се видови од меѓународно значење. Посебно внимание ќе се посвети на постојниот режим на заштита на оваа широка зона, па се забрануваат какви било активности за привремено/трајно депонирање на отпад од градежни работи/инертен/опасен отпад. Општина Пробиштип исто така мора писмено да го известат Министерството за животна средина и просторно планирање за намерата на Проектот, приложувајќи го нацртот/усвоениот План за намалување на влијанието врз животната средина и социјалните работи.

Слика 113 Предлог ЗП „Осоговски Планини“, граница и зони

Изведувачот мора да подготви и спроведе **Елаборат за здравје и безбедност при работа**, да ги определи и обезбеди локациите на проектот околу носечките столбови на светилките (со цел да се спречат можни повреди на пешаците и работниците). Изведувачот мора да ги следи и спроведе мерките од елаборатот, како и безбедносните мерки за брзо отстранување на старите светилки (електричен отпад).

Покрај замената на 1637 постојни светилки со ЛЕД светилки, општината има намера да набави 7% нови светилки од сите видови (вкупно 114), со цел создавање резервен фонд за следните години и за проширување на постојната мрежа. Во оваа насока, бидејќи новите светилки се класифицирани како електрична опрема, тие треба да се чуваат во посебен чист простор за складирање (просторија) со голема заштита од влажност, треба да бидат соодветно етикетираны и заклучени. Овој простор за складирање е во магацин кој е во сопственост на Општина Пробиштип на катастарска парцела бр.1017/1 на Катастарското одделение Пробиштип и се користи како магацин за резервни делови за јавното осветлување и за објектите. Просториите на зградата се погодни за оваа намена.

Изведувачот треба да изработи **Противпожарен план** и да обезбеди постојано присуство на уреди за гаснење на пожар во возилата со кои се превезуваат работниците и опремата во случај на пожар или друга штета. Нивната позиција треба да им се соопшти на работниците и истата видно да се означи.

Треба да се осигура дека се воспоставени одредби и работниците се запознаени со истите, во случај да се најдат артефакти или други можни „случајни пронајдоци“ кои може да се појават при ископувањето, при што истите треба да се евидентираат и забележат, соодветно да се зачуваат, да се контактираат одговорните службени лица и да се одложат или изменат работните активности поради овие пронајдоци согласно Законот за заштита на културното наследство.

ЕСП на ПСЕЕП ќе воспостави два вида на поплаки: Формулар за поплаки на работниците на изведувачот и Формулар за поплаки на општата јавност и истите ќе бидат јавно достапни.

Трошоци на проектот: Физибилити студијата проценува 26.105.000 МКД за замената на постојните улични светилки со нови ЕЕ LED светилки.

Број на корисници (расчленети по род): Корисници од овој проект се жителите на Општина Пробиштип бидејќи новиот систем за улично осветлување ќе биде достапен во сите населени места. Вкупниот број на жители во општината е 13.417, од кои 6.603 се жени и 6.814 се мажи.

На 13.05.2022 година се одржа јавна расправа во конференциската сала во Домот на култура во Пробиштип. Целта на јавната расправа беше да се информираат жителите за намерата на општината да аплицира за под-заем во Проектот на Светска банка за подобрување на системот за улично осветлување во целата општина, притоа презентирајќи ги придобивките, заштедата на енергија и буџетските заштеди, како и намалувањето на CO₂ и подобриот сообраќај. Од 25 учесници во расправата, 15 биле жени, а 10 мажи. Документацијата е достапна во ЕСП на ПСЕЕП. Записникот од јавната расправа е составен дел на апликацијата на општината.

Исто така, формиран е Одбор на корисници на 30.09.2022 со Решение потпишано од Градоначалникот на Општина Пробиштип. Одборот на корисници има 3 члена кои се жители од 3 различни населени места.

Број на учесници на јавните објави (расчленети по род):

А) Влијанија врз животната средина поврзани со предложениот под-проект – постојна состојба				
Прашања за животната средина	Предвидено влијание на ефектите (да се опише со зборови во соодветната колона)			
	Нема влијание	Мало	Умерено	Големо
Дали под-проектот ги погодува декларираните заштитени области	√			
Дали под-проектот ќе биде лоциран во или близу до чувствително или заштитено подрачје (согласно МК законодавство)		√		
Дали под-проектот ќе влијае врз критични живеалишта како што се шумски екосистеми, мочуришта, блата, водени екосистеми?	√			
Дали под-проектот ќе влијае врз загрозеи растителни или животински видови?	√			
Дали под-проектот ќе опфати воведување на егзотични или странски видови?	√			
Дали под-проектот ќе влијае врз археолошки локалитети, историски споменици и населби?	√			
Други физички и прашања за животната средина и проблеми – нивната природа и влијание		√ Опасни неефикасни светилки		
Дали под-проектот ќе влијае врз секојдневното работење на зградата и на луѓето?	√			
Дали ќе има откуп на земјиште согласно законот за експроприација?	√			
Дали зградата е заштитена согласно Законот за заштита на културното наследство?	√			
Дали зградата е од особена важност за некоја ранлива група (односно лица со попреченост, малцинства, млади итн.)	√			

Б) Влијанија врз животната средина поврзани со изведбата и функционирањето на под-проектите				
Прашања за животната средина	Предвидено влијание на ефектите (да се опише со зборови во соодветната колона)			
	Нема влијание	Мало	Умерено	Големо
Дали под-проектот опфаќа користење шумски дрвја или друг природен градежен материјал?	√			
Дали под-проектот ќе емитува стакленички гасови (CO ₂ , NO _x , O ₃) или супстанции што го уништуваат озонот (CFC, метил бромид итн.)?	√			
Дали проектот ќе придонесе за загадување на меѓународни води?	√			
Дали под-проектот ќе користи, произведува или испушта опасни и отровни материи (на пример, медицински отпад, индустриски отпад или друго?)		√ Електричен отпад (опасни Hg, Na и Fluo светилки)		

Б) Влијанија врз животната средина поврзани со изведбата и функционирањето на под-проектите				
Дали под-проектот ќе произведува или предизвикува професионални или индустриски ризици?		√ (опасни Hg, Na и Fluо светилки)		
Дали под-проектот ќе предизвикува прав и бучава откако ќе се заврши?	√			
Дали под-проектот ќе предизвикува загадување на водата откако ќе се заврши?	√			
Дали под-проектот опфаќа постојано или привремено ограничување на користењето на зградата?	√			
Други влијанија врз животната средина и социјалните работи (опишете ја природата и интензитетот на влијанијата)	<p><u>Подготвителна фаза</u> Преку интернет страницата на Општина Пробиштип (https://probistip.gov.mk), социјалните мрежи и други радио и ТВ станици, корисникот треба да ја информира пошироката јавност за времетраењето и видот на проектните активности преку изготвување и ажурирање на Информации/Комуникација. Во општинската зграда ќе се постави сандаче за жалби и поплаки; општинската администрација ќе воспостави соодветен ефикасен механизам за брз одговор.</p> <p><u>Фаза на изведба</u> Основните проценети влијанија се наведени во краткиот опис на проектот погоре. Подготвен е и специфичен план за намалување на влијанието врз животната средина и социјалните работи за под-проектот во кој се образложени мерките за намалување на влијанијата и активностите за следење. Планот за намалување на влијанијата врз животната средина и социјалните работи ќе биде јавно објавен пред/паралелно со постапката на набавка.</p> <p><u>Оперативна фаза</u> За време на фазата на користење ќе се изработи документ кој ќе дава насоки за одржување на новиот систем за улично осветлување и за следење на потрошувачката на енергија, мерките за ЕЕ, отстранување на оштетените светилки/опрема итн. Сите овие конкретни чекори ќе бидат образложени во Планот за намалување на влијанието врз животната средина и социјалните работи за конкретниот под-проект.</p>			

ОФИЦИЈАЛНА ПРОЦЕНКА НА МФ/СЛУЖБЕНИКОТ КОЈ ГО ВРШИ СКРИНИНГОТ ЗА ВЛИЈАНИЕТО НА ПОД-ПРОЕКТОТ

	Мал	Умерен	Голем	Забелешки
Каква е вкупната оценка на МФ за влијанијата врз животната средина и социјалните работи на проектот (позитивни/негативни)?		√		
Дали под-проектот припаѓа во областа определена со РУЖССА и во која (да се наведе табела и страница од РУЖССА)	Да: РУЖССА, Прилог 3: Категорија бр. 2 со мал ризик			
Други коментари и информации				

Име на специјалистот за животна средина: Катарина Георгиевска

Име на специјалистот за социјални работи: Тања Томиќ

Датум на скринингот: 20.09.2022

Име на Координаторот на проектот:

Потпис _____ Датум _____

ДЕЛ 3. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА

План за намалување на влијанијата врз животната средина и социјалните работи при замената на уличното осветлување со ЕЕ светилки во Општина Пробиштип

АКТИВНОСТ	ПАРАМЕТАР	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ
0. Општи услови кои треба да се обезбедат во текот на подготовителната фаза	Безбедност на заедницата, Известувања и безбедност и здравје при работа на работниците	<p><u>Мерки за безбедност и здравје при работа на локалното население:</u></p> <p>(a) Населението кое живее во близина и кое ги користи предметните улици треба да биде известно за градежните работи преку соодветно воспоставен механизам на известување преку медиумите и/или на јавно достапни локации (вклучувајќи ја градежната локација, огласните табли во населеното место/Општинската огласна табла, интернет-страницата на општината http://www.probistip.gov.mk , социјалните мрежи, локалното радио и ТВ станица) за проектните активности на проектот – за почетокот и крајот со работа за секој ден и локацијата на активности, времетраењето на работата и одвивањето на сообраќајот со мала брзина на предметните улици); (http://dibra.gov.mk/newmk/) /известување огласни табли со информации за локалното население/корисниците);</p> <p>(b) Локалните градежни инспектори и инспекторите за заштита на животната средина од Општина Пробиштип треба да бидат известени за проектните активности;</p> <p>(c) За проектните активности треба да се обезбедат сите законски потребни дозволи;</p> <p>(d) Подготовка на План за управување со сообраќајот (сообраќајниот режим на возилата на Изведувачот за време на градежните активности не смее да го блокира пристапот на корисниците)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на соодветно обележување на градежната локација; • Поставување на ленти за предупредување кои сигнализираат внимателно возење и движење од страна на пешаците. <p>(e) Целокупната работа треба да се изведува на безбеден и дисциплиниран начин со цел да се намали влијанието врз работниците, населението на проектната локација и врз животната средина.</p> <p><u>Мерки за безбедност и здравје при работа за работниците:</u></p> <p>(f) Подготовка, одобрување и имплементација на Елаборатот за безбедност и здравје при работа за градежната локација, вклучувајќи делови за <i>Безбедносни мерки за локалното население</i>;</p> <p>(g) Примена на мерки за безбедност и здравје при работа за локалното население и работниците (прва помош, заштитна облека за работниците, соодветни машини и алати);</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувачот ги подготвува плановите во комуникација со општината корисник • Надзор • Општински персонал (комунален инспектор/ градежен инспектор)

		<p>(h) Работниците кои ќе бидат ангажирани треба да се придржуваат до меѓународно прифатените добри практики (секогаш ќе носат заштитни капи, маски и заштитни очила, гумени или пластифицирани заштитни ракавици за еднократна употреба, ремени и заштитни чевли);</p> <p>(i) Следење на безбедносните упатства за складирање, транспорт и дистрибуција на опасниот отпад (стари светилки) со цел да се намали ризикот од потенцијална злоупотреба, излевање и случајна изложеност на луѓето (посебен дел за опасен отпад е изработен под точка „Е“);</p> <p>(j) Со опремата треба да ракува само искусен и обучен персонал со што се намалува ризикот од несреќи;</p> <p>(k) Исклучување на електричната инсталација при отстранувањето на светилките за да се избегне ризикот од фатален електричен шок;</p> <p>(l) После отстранувањето на сијалицата од фасонката, отстранетата светилка мора веднаш да се стави во цврста кутија или контејнер за да се заштити од кршење бидејќи во внатрешноста на сијалицата има опасен гас;</p> <p>(m) Соодветната кутија за отстранување мора да биде доволно цврста за да ги заштити светилките од кршење додека се во самата кутија или за време на транспортот до складиштето;</p> <p>(n) Ако сијалицата се скрши, операторот мора да носи гумени / ракавици изработени од латекс за да ги собере скршените парчиња од сијалицата со помош на две парчиња цврста хартија бидејќи скршените стакленца се многу остри;</p> <p>(o) Операторот мора да го избрише местото каде се скршила сијалицата со влажно марамче кое потоа се фрла, да ги собере сите скршени стаклена од сијалицата и остатоците од правот;</p> <p>(p) Скршеното стакло и остатоците од стакленцата треба да се стават во пластична кеса заедно со употребените ракавици и целиот отпад од сијалицата. Пластичната кеса треба да биде запечатена и ставена во друга хартиена кеса или кутија со што би се заштитила пластичната кеса од продупчување. Кутијата треба да се обележи како опасен отпад;</p> <p>(q) Вклучување на процедура за итна прва помош при исекотини со стакло во случај некоја од светилките да се скрши при менувањето.</p> <p><u>Спроведување на предлог мерките за заштита од Ковид 19 донесени согласно важечката одлука на Владата на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата за заразни болести и Министерството за здравство (доколку има примена):</u></p> <p>(r) Да се биде во тек со најновите упатства /препораки објавени од официјалните власти;</p> <p>(s) Назначување на едно лице од страна на Изведувачот кое ќе биде одговорно за следење на мерките усвоени од страна на Владата и кое ќе ги применува во текот на градежните активности на локацијата;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Државен санитарен и здравствен инспектор
--	--	--	---

		<p>(t) Да се обезбеди спроведување на сите потребни услови со обезбедување на потребната заштитна лична опрема за сите работници на лице место според предложените мерки: водење евиденција за случаите со КОВИД 19, поддршка на работниците кои се во карантин и редовно информирање на официјалните институции за евидентирани лица;</p> <p>(u) Спроведувањето на мерките за КОВИД - 19 кои се поврзани со безбедност и здравје при работа за време на пандемија со КОВИД – 19 се дадени на сајтот: koronavirus.gov.mk;</p> <p><u>Мерки за заштита од пожар:</u></p> <p>(v) Треба да се обезбеди постојано присуство на уреди за гаснење на пожар во возилата со кои се превезуваат работниците и опремата во случај на пожар или друга штета. Нивната позиција треба да им се соопшти на работниците и истата видно да се означи. Нивото на противпожарна опрема мора да се процени преку типична проценка на ризикот.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Локален комунален инспектор
<p>0. Општи услови кои треба да се обезбедат за време на подготвителната фаза</p>	<p>Превенција на несреќи</p>	<p>(a) Градежните машини и опремата треба да бидат во соодветна работна состојба;</p> <p>(b) Проектната локација треба да има комплет за спречување на истекување на масла со што ќе се спречи понатамошно излевање;</p> <p>(c) Противпожарните апарати треба да бидат во исправна состојба;</p> <p>(d) Работната локација мора да биде заштитена со предупредувачка лента и мора да има поставен знак за внимателно возење со мала брзина.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општински кадар (комунален инспектор /градежен инспектор)
	<p>Работнички права</p>	<p>(a) Идентификација на бројот и видот на работници;</p> <p>(b) Спроведување на информативна обука на работниците за безбедносните мерки и севкупните мерки за намалување на влијанието врз животната средина и социјалните работи;</p> <p>(c) Спроведување на процедури со кои се потврдува дека работниците се способни за работа пред почетокот со работа, обрнувајќи посебно внимание на работниците со веќе утврдени здравствени проблеми или оние кои на друг начин може да бидат изложени на ризик.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општински градежен инспектор • Државен трудов инспектор
<p>A. Активности за замена на светилки кај системот за улично осветлување</p>	<p>Квалитет на воздухот</p>	<p>(a) Употреба на заштитни маски за работниците за заштита од вдишување на гасови во случај на кршење на старите светилки;</p> <p>(b) Возилата треба да се усогласат со релевантните стандарди за емисија со приложување на докази од производителот и сервисна книшка за редовно одржување;</p> <p>(c) Потребни се докази за редовно одржување на возилата со цел да се намали можноста од истекување на моторните масла, емисии и дисперзија на загадувањето;</p> <p>(d) Забрането е согорување на отпад на отворено.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Инспектор за животна средина

	Бучава	<p>(a) Употреба на соодветна и технички исправна опрема и механизација со поседување на Изјава за усогласеност за создавање бучава на отворен простор под 85 dB (A); Возилата кои се прекумерно бучни нема да се користат додека не се преземат мерки за нивна поправка.</p> <p>(b) Нивото на бучава не треба да ги надминува пропишаните национални гранични вредности за нивото на бучава во животната средина – проектните локации се наоѓаат во области со II степен на заштита од бучава за 29 населени места (села) и област со III степен на заштита од бучава за градот Пробиштип, што значи дека нивото на бучава не треба да надминува 45/55dB соодветно во текот на ноќта и 55/60dB соодветно во текот на вечерта и денот;</p> <p>(c) Градежните работи треба да се изведуваат од 7.00 до 19.00 часот со цел да се намали вознемирувањето на локалните жители; Работни активности не се дозволени во текот на ноќните часови;</p> <p>(d) Работниците мора да користат заштитни тампони при зголемено ниво на бучава, доколку има примена.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Комунален инспектор / Градежен инспектор
	Квалитет на вода и заштита на почвата	<p>(a) Во случај на истекување на опасни материи, истото треба да се спречи и отстрани, потоа да се исчисти градежната локација и да се следат процедурите и мерките за управување со опасен отпад;</p> <p>(b) Во случај на какво било истекување кои произлегува од градежните активности, со цел да се избегне контаминација на областа потребно е да се собере на лице место и да се стави во привремен контейнер за чување;</p> <p>(c) Забрането е привремено или трајно одложување на било каков отпад во близина на водните текови; Забрането е да се врши сервисирање на возилата и механизацијата на проектната локација;</p> <p>(d) Да се спречи колку што е можно, истекување на нафта и други загадувачи во водата и на почвата;</p> <p>(e) Строго е забрането привремено или конечно одлагање на отпадот во близина на/во воден тек со цел да се спречат можните негативни влијанија врз површинските води и речните текови.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Инспектор за животна средина
		<p>(a) Подготовка и спроведување на План за управување со отпад; Мора да биде разгледан и одобрен од страна на Надзорниот орган;</p> <p>(b) Може да се најде мала количина на цврст комунален отпад - пијалаци, храна, согласно националната легислатива за отпад (селекција на самото место, собирање и предавање во постоечките контейнери на општинското ЈКП, транспорт до крајната дестинација – Општинска депонија „Озрен“)</p> <p>(c) Различните видови отпад што би можеле да се создадат на проектните локации треба</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • ЈКП на Општина Пробиштип за собирање и транспорт на

	<p>Управување со отпад</p>	<p>да се идентификуваат и класифицираат според <i>Листата на видови на отпад (Службен весник бр. 100/05)</i> согласно предмер пресметката од Физибилити студијата; Демонтираните стари светилки се класифицираат според Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад од електрична и електронска опрема („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 176/2021), категорија 3;</p> <p>(d) Со демонтираните стари светилки ќе се ракува согласно Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад од електрична и електронска опрема („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 176/2021);</p> <p>(e) Со отпадот од пакување (хартиени кутии, пластични фолии и сл.) се постапува согласно Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 215/2021);</p> <p>(f) Само овластени компании за собирање на отпад ќе ги собираат и отстрануваат горенаведените специфични видови на отпад за кои е потребен ангажман на овластени компании за отпад;</p> <p>(g) Инертниот отпад, доколку се создаде, ќе се одвои на лице место од општиот, течниот и хемискиот отпад со селектирање во соодветни контејнери;</p> <p>(h) Евиденцијата за испорака на отпадот до овластените компании, транспортот и конечното депонирање редовно ќе се ажурира и архивира како доказ за негово правилно управување;</p> <p>(i) Употреба на Дневник за евиденција за постапување со отпад за светилките E27;</p> <p>(j) Во текот на превозот материјалите треба да бидат покриени за да се избегне растурање на отпадот;</p> <p>(k) Горење на демонтираниот отпад е забрането;</p> <p>(l) Одржување на информативна сесија за работниците за селекција на отпадот пред изведбата на работите;</p> <p>(m) За можниот опасен отпад (моторни масла, горива за возила) треба да се назначи овластена компанија за собирање на отпадот за негово правилно собирање и отстранување.</p>	<p>цврст комунален отпад</p> <ul style="list-style-type: none"> • Општински кадар (комунален инспектор / инспектор за животна средина)
--	----------------------------	--	---

	Механизам за поплаки	<p>(a) ЕСП во рамките на ПСЕЕП како одговорна институција за спроведување на проектните активности ќе воспостави два вида на поплаки: Формулар за поплаки на работниците на изведувачот и Формулар за поплаки од општата јавност. Формуларите за поплаки ќе бидат достапни на локациите каде што ќе се одвиваат активностите, како и на веб-страницата на ПСЕЕП и на општината. Можноста за користење на механизмите за поплаки ќе биде промовирана и преку локалните медиуми.</p> <p>(b) Секој коментар/загриженост/поплака може да се достави до ПСЕЕП on-line, вербално (лично или по телефон) или во писмена форма со пополнување на Формуларот за поплаки за проектот (со лична испорака, по пошта, факс или е-пошта до лицето за контакт од ПСЕЕП). Поединците кои поднесуваат коментари или поплаки имаат право да бараат нивното име да биде доверливо. Поплаките може да се поднесуваат анонимно, иако во такви случаи, лицето нема да добие никаков одговор. На сите коментари и поплаки ќе се одговори или вербално или писмено, во согласност со посакуваниот метод на комуникација наведен од подносителот на жалбата, доколку се дадени контакт податоци за подносителот на жалбата.</p> <p>(c) Подносителот на жалбата ќе биде информиран за предложената корективна активност и следењето на корективните мерки во рок од 15 календарски дена по добивањето на жалбата. Потврдата ќе се изврши во рок од 48 часа.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Социјален експерт од ПСЕЕП
С. Индивидуален систем за третман на отпадни води	Квалитет на вода	<p>(a) Нема примена</p> <p>(b) Возилата на изведувачот за транспорт на работниците и опремата, вклучувајќи и механизацијата за подигање ќе се мијат само на точно одредени локации каде што истекувањето нема да ги загадува површинските водни текови.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општинско одделение за комунални работи / Инспектор за животна средина
Д. Историски градби	Културно наследство	<p>(a) Системот за улично осветлување во Општина Пробиштип не е дел од одредена историска градба, не е блиску до таква градба, ниту се наоѓа во одредена историска област.</p> <p>(b) Треба да се осигура дека се воспоставени одредби и работниците се запознаени со истите, во случај да се најдат артефакти или други можни „случајни пронајдоци“ кои може да се појават при ископувањето, при што истите треба да се евидентираат и забележат, соодветно да се зачуваат, да се контактираат одговорните службени лица и да се одложат или изменат работните активности поради овие пронајдоци согласно Законот за заштита на културното наследство.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општинско одделение за комунални работи / Управа за заштита на културно наследство

Е. Откуп на земјиште	План/Рамка за откуп на земјиште	<p>(a) Доколку не се очекува откуп на земјиште, но се појавила потреба, или доколку дојде до загуба на пристапот до приход на легалните или нелегалните корисници на земјиштето, во тој случај веднаш ќе се консултира Тим лидерот од Банката.</p> <p>(b) Одобрениот План/рамка за откуп на земјиште (доколку е потребно согласно проектот) ќе се спроведе. Да се обезбедат конкретни детали/информации за Планот/рамката.</p>	Нема примена
Ф. Токсични материјали	Токсични / опасни материјали и управување со отпад	<p>(a) Со демонтираните стари светилки ќе се ракува согласно <i>Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад од електрична и електронска опрема</i> („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 176/2021);</p> <p>(b) Привремено складирање на локацијата на сите опасни или токсични материи (вклучувајќи отпад) ќе биде во безбедни контејнери означени со детали за составот, својствата и информациите за ракување;</p> <p>(c) Контејнерите со опасни материи, вклучително и отпад, мора да се чуваат затворени, освен кога се додаваат или отстрануваат материјали/отпад. Тие не смеат да се ракуваат, отвораат или складираат на начин што може да предизвика нивно истекување;</p> <p>(d) Контејнерите кои содржат запаливи или реактивни отпадоци мора да бидат лоцирани на најмалку 15 метри оддалеченост од линијата на локацијата каде моментално се работи. Големи количини на гориво нема да се чуваат на локациите;</p> <p>(e) Контејнерите со опасни материи треба да се стават во контејнер отпорен на истекување за да се спречи излевање и истекување. Овој контејнер ќе поседува секундарен систем за спречување како што се ленти (на пр. контејнер со лента), двојни сидови или слично. Секундарниот систем за спречување не смее да има пукнатини за да може да го задржи излевањето и брзо да се испразни;</p> <p>(f) Електричниот отпад (старите светилки) не смее да се меша со друг инертен или комунален цврст отпад;</p> <p>(g) Евентуалниот опасен отпад (моторни масла, горива за возила, масла) треба да се собира посебно и да се склучи под-договор со овластена компанија за транспорт и негово конечно депонирање;</p> <p>(h) Опасниот отпад ќе се отстранува само на лиценцираната депонија „Дрисла“ или ќе се преработува во лиценцирани постројки за преработка.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општински и државни инспектори за животна средина
Г. Погодени шуми, мочуришта и/или заштитени подрачја	Заштита	<p>(a) Ќе се направи премер и попис на големите дрвја во близина на градежните активности за замена на уличните светилки, истите ќе се означат и опкружат со ограда, ќе се заштити нивниот коренски систем и ќе се избегне било какво нивно оштетување;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општински и државни

		<p>(b) Соседните заштитени области и потоци треба да бидат заштитени од истекувања од градежните локации, доколку се појават;</p> <p>(c) По завршувањето со замената/монтажните активности, локациите треба да се вратат во првобитна состојба, а доколку тоа не е можно, истите ќе бидат соодветно рехабилитирани, како што е евидентирано во „Извештајот од ревизијата за животна средина пред изведбата“ подготвена од страна на ЕСП.</p>	инспектори за животна средина
I. Безбедност во сообраќајот и на пешаците	Директни или индиректни опасности за јавниот сообраќај и пешаците од градежните активности	<p>Градежните локации, вклучувајќи го и регулирањето на сообраќајот, ќе бидат соодветно обезбедени од страна на Изведувачот и планирани во рамките на Планот за управување со сообраќајот. Ова вклучува, но не се ограничува на следното:</p> <p>(a) Корисниците на улиците од околните станбени куќи/згради треба навремено да се информираат за претстојните работи;</p> <p>(b) Во случај кога сообраќајот околу проектните подрачја ќе биде прекинат, Изведувачот во соработка со Општина Пробиштип треба да организира алтернативен пристап;</p> <p>(c) Поставување на знаци, предупредувачки ленти, бариери (вертикална сигнализација и знаци на градежната локација): локалното население треба да биде предупредено за потенцијалните опасности;</p> <p>(d) Треба да се обезбедат соодветни предупредувачки ленти и знаци и да се постават околу електричниот столб пред започнувањето со замената на светилките;</p> <p>(e) Забранет влез на невработени лица во рамки на оградениот простор;</p> <p>(f) Да се осигура безбедност за пешаците. Посебен фокус треба да се обрати на безбедноста на локалното население доколку проектните активности се одвиваат во работно време на населението;</p> <p>(g) Приспособување на работното време во согласност со начинот на кој се одвива локалниот сообраќај, на пр. избегнување поголеми транспортни активности за време на сообраќаен метеж или време на дотур на роба, посебно во урбаниот дел од градот.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач • Надзор • Општински и државни градежни инспектори

Оперативна фаза за уличното осветлување со заменети ЕЕ светилки во Општина Пробиштип

МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТА	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ
<p>(a) Евидентен список со информации за секоја заменета светилка која треба да ја предаде Изведувачот. Овој список содржи детали како што се: тип на светилка, загарантирани работни часови, датум на поставување и почеток со работа, моќност и други технички спецификации, како и информации/план за следење на нејзините перформанси.</p> <p>- Да се осигура дека енергетските сертификати за заменетите светилки се соодветно внесени во Евидентниот список.</p> <p>(b) Достапен Прирачник за користење/одржување на заменетите светилки</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувачот ги подготвува плановите во комуникација со општината <p>Да биде одобрен од:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Надзор

<p>- Да се осигура дека општинскиот кадар е информиран и обучен за мерките за ЕЕ и за користење /одржување на светилките</p> <p>(c) План за следење на заштедата на енергијата на дневно, месечно и годишно ниво</p> <p>(d) План за управување со електричен отпад достапен за општината и склучени соодветни договори со овластени компании за собирање, транспорт и депонирање/конечно постапување.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Општина и претставници на одборот на корисници • ЕСП ПСЕЕП
---	---

ДЕЛ 4: ПЛАН ЗА СЛЕДЕЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА МЕРКИТЕ

Кој параметар треба да се следи?	Каде треба да се следи тој параметар?	Како треба да се следи тој параметар (што треба да се следи и како)?	Кога треба да се следи тој параметар (време и фреквенција)?	Од кого треба да се следи тој параметар – (одговорно лице)?	Колкав е трошокот поврзан со спроведувањето на следењето?
Подготвителна фаза за замена на уличното осветлување со ЕЕ светилки во Општина Пробиштип					
0. Општи услови Безбедност на заедницата и мерки за безбедност и здравје при работа за работниците	На локацијата Проверка на дневните листи за усогласеност на Изведувачот	Се проверува дали има јавно известување кое содржи информации за инвеститорот, изведувачот и надзорот, достапноста на сандачето за жалби и поплаки и информираноста на Одборот на корисници Се проверува дали оградувањето и обележувањето на локациите е соодветно направено за да се спречат здравствени и безбедносни ризици - механички повреди	Пред почеток на градежните работи Постојано, на почетокот на секој работен ден од страна на одговорно лице на Изведувачот	Надзор Претставник од општината	Општина Буџет на изведувачот Општина
0. Општи услови Обезбедување на сите потребни дозволи и планови	Кај администрацијата од Општина Пробиштип	Проверка на сите потребни дозволи и документи: План за управување со сообраќај, Елаборат за здравје и безбедност при работа и План за управување со отпад За овој конкретен проект се склучуваат договори со овластени компании за управување со електричен отпад и отпад од пакување	Пред почеток на градежните работи	Надзор Претставник од општината	Буџет на изведувачот
0. Општи услови	На локацијата	Се проверува дали има комплекти за истекување, противпожарни апарати, дали возилата и опремата се во	Пред почеток на	Надзор Претставник	Буџет на

Превенција на несреќи		работна состојба и дали работниците имаат соодветна лична заштитна облека на проектните локации каде што се врши замена на светилките	градежните работи	од општината	изведувачот
0. Општи услови Работни односи	На локацијата / Документација на изведувачот	Се обезбедуваат сите потребни мерки за работниците да можат да ја извршуваат својата работа Се проверува дали работниците се информирани за шемата за движење, создавањето бучава и ракувањето со отстранетите светилки во текот на работата Се проверува дали е достапен интересен механизам за поплаки за работниците	Пред почеток на градежните работи	Надзор Претставник од општината	Буџет на изведувачот
Замена на старите светилки со ЕЕ светилки во Општина Пробиштип					
А. Активности за замена на светилките од системот за улично осветлување Емисии во воздухот и квалитет на воздухот	На и околу локацијата	Со мерење на концентрација на издувни гасови во воздухот во случај на поплаки од жителите/корисниците	По жалба	Акредитирана лабораторија / Надзор; Изведувач;	Буџет на изведувачот
А. Општи услови Нарушување од бучавата	На локацијата	Мерење на нивоата на бучава треба да се изврши во случај на поплаки од жителите и негативни наоди од надзорниот инженер / инспекторот за животна средина	По жалба	Акредитирана компанија за мерење на нивото на бучава обезбедена од Изведувачот; Овластен инспектор за животна средина	Дел од редовните трошоци на Изведувачот
А. Општи услови Квалитет на вода и заштита на почвата	На локацијата / Документација на изведувачот	Со проверка на искористеноста и испуштањето на водата на Изведувачот на проектната локација	На почетокот на работите, потоа неделно	Изведувач, Надзор, Овластен инспектор за животна средина, ЕСП ПСЕЕП	Општина
А. Општи услови	Визуелни проверки на локацијата /	Преглед на документацијата – идентификација на типот на отпад според Листата за отпад, доказници за депонираните количини отпад, доказници за достава на	На почетокот на работите, потоа периодично и на	Изведувач, Надзор, Овластен инспектор за	Буџет на изведувачот

Управување со отпад	Документација на Изведувачот	количини на електричен/отпад од пакување до овластена компанија за соодветно управување со отпадот; Со визуелна проверка, управување со инертниот/цврстиот отпад на локацијата (достапност на контејнери, чистење, итн.)	крајот	животна средина/комунал ен инспектор од општината ЕСП ПСЕЕП	Општина
А. Општи услови Механизам за поплаки	Визуелни проверки на локацијата / Документација на изведувачот и корисникот	Со проверка на достапноста на: - Формуларот за поплаки на работниците на изведувачот и - Формуларот за поплаки од општата јавност. Со проверка на ефикасноста и ефективноста на одговорите на поплаките	На почетокот на работите, потоа периодично и на крајот	Изведувач, Надзор, Општина Пробиштип ЕСП ПСЕЕП	Буџет на изведувачот Општина
Д. Историска(и) зграда(и)	Проверки на документацијата на ЕСП ПСЕЕП и на Општина Пробиштип	Со проверка објектот да не е наведен во националната листа на заштитени / означени / заштитени историски / културни објекти Со проверка дали проект-менаџерот на изведувачот е информиран и свесен за процедурата при „случајни пронајдоци“	Пред почетокот со работите и на крајот	Изведувач, Надзор, Претставници од Општина Пробиштип / ЕСП ПСЕЕП	Општина
Ф. Токсични/опасни материјали Управување со опасен отпад (вклучувајќи електричен отпад)	Визуелна проценка на локацијата (контејнери за опасен/електричен отпад и документација)	- Со проверка дали работниците се обучени и опремени за монтажа и ракување со Hg, Na и Fluo светилки; дали локацијата е соодветно заштитена - Правилното ракување и привременото складирање се проверуваат според Дневникот за евиденција за постапување со отпад - Визуелна проверка и преглед на документи во однос на: (1) соодветно собирање и времено складирање на електричен отпад, (2) соодветно предавање на овластена компанија за транспорт и управување	Континуирано, кога ќе се отстранат остатоците	ЕСП ПСЕЕП Изведувач Надзор Општина Пробиштип	Дел од редовните трошоци на Изведувачот Општина
Г. Заштита на природата	Во населените места околу столбовите со светилките	Визуелни проверки на заштитата и грижата за дрвјата	Периодично	Изведувач, Надзор, Општина Пробиштип ЕСП ПСЕЕП	Буџет на изведувачот Општина
И. Безбедност на сообраќајот и		Со проверка на документацијата: - Дали Планот за управување со сообраќајот е		Изведувач, Надзор,	Буџет на изведувачот

пешаците Директна или индиректна опасност за јавниот сообраќај и пешаците	На локацијата	одобрен Визуелна проверка дали се имплементирани заштитните/безбедносните мерки кај секоја замена на столб/сијалица.	Континуирано	Општина Пробиштип	Општина
---	---------------	---	--------------	-----------------------------	---------

Кој <i>параметар треба да се следи?</i>	Каде <i>треба да се следи тој параметар?</i>	Како <i>треба да се следи тој параметар (што треба да се следи и како)?</i>	Кога <i>треба да се следи тој параметар (време и фреквенција)?</i>	Од кого <i>треба да се следи тој параметар – (одговорно лице)?</i>	Колкав <i>е трошокот поврзан со спроведувањето на следењето?</i>
---	--	---	--	--	--

Оперативна фаза на заменетите ЕЕ светилки во Општина Пробиштип

(а) Евидентен список со информации за секоја заменета/новопоста вена сијалица: тип на сијалица, загарантирани работни часови, датум на поставување и почеток со работа, моќност и други технички спецификации, како и информации/план за следење на нејзините перформанси.	Да се провери дали документацијата е достапна во општината	Преглед на Евидентниот список Преглед дали енергетските сертификати за заменетите светилки се соодветно внесени во Евидентниот список	Пред предавањето на работите на општината	Претставници од Општина Пробиштип , ЕСП ПСЕЕП	Општината проверува дали документацијата која е обезбедена од Изведувачот е јасна, разбирлива и одобрена
Прирачник за употреба/одржувањ	Проверки на документацијата во	Преглед на Прирачникот за употреба/одржување на заменетите светилки	Пред предавањето на работите на општината	Претставници од Општина	Општината проверува дали

е на заменетите светилки Назначениот општински персонал е информиран и обучен за мерките за ЕЕ и мерките за употреба/одржување е на новите светилки	општината	Проверка дали општинскиот персонал е информиран и обучен за мерките за ЕЕ и мерките за употреба/одржување на новите светилки		Пробиштип, ЕСП ПСЕЕП	документацијата која е обезбедена од Изведувачот е јасна, разбирлива и одобрена
План за следење на заштедата на енергија и CO ₂ на дневно, месечно и годишно ниво	Визуелна проценка на лице место и проверки на документацијата (планови и евидентни списоци со докази за следењето)	Преглед на Планот за следење Водење сметка назначениот општински персонал да биде информиран и обучен за следење и евиденција	Пред предавањето на работите на општината	Претставници од Општина Пробиштип, ЕСП ПСЕЕП	Општината проверува дали документацијата која е обезбедена од Изведувачот е јасна, разбирлива и одобрена
Планот за управување со електричен отпад е достапен за општината и има соодветни договори со овластени компании за собирање, транспорт и депонирање на електричниот отпад	Проверки на документацијата во општината	Водење сметка општинскиот персонал да биде информиран и обучен во однос на процедурите за комуникација и спроведување на договорите со овластените компании	Пред предавањето на работите на општината	Претставници од Општина Пробиштип, ЕСП ПСЕЕП	Општината проверува дали документацијата која е обезбедена од Изведувачот е јасна, разбирлива и одобрена